

כא :

עין משפט
נר מצוה

עושין פסין פרק שני עירובין

מסורת הש"ס

(א) ויחילן קמ"ג (ב) נכנסת
(ג) סבת יד (ד) יממות
וע"ש על שפון (ה) יממות
כ"ה (ו) י"ג אלעזר (ז) ס"ה
לקופה (ח) נכס"י: כיצעה,
ע"כ כס"א נוסף: והיינו ל"ה,
(ט) כס"א: לנפול (י) ו"ג
ג"רית חות יחיל סי' קנ"ג
סוגת חותי נה"ל (ל) כס"א
נוסף דר"ב: מי חביב לע"ג.
מכל מקום אמת הוא שיעון
בנ"ה"ה רוחתה מלאמדיק
המיוקן (נ"ג) ו"ג י"ג י"ג
הע"ה,

תורה אור השלם

1. הירדקאים נתנו רוח ועל פהחיוני כל מנדים וירדקיים גם ישנים וירדק צפנתי לך.
2. ויתר מפרקי בני הוהר עשוהו פריה הרבא אין קץ ולתג הרבא יענת כ"ה: קהלה י"ב י"ב.
3. בני אם חכם לבך יעשהו לבי גום א"י: מ"ל: כ"ג טו.
4. חכם בני ושפת לבי ואשיבה חרפי ד"ה: מ"ל: כ"ג טו.
5. לכה דודי נצא השדה נליקה בכפריה נשכימה לכרמייה נראה אם פרתה הגפן פתח הסמדר הנצו הרמונים שיש אתן את דדי לך.
6. וידבר שלשת אלפים קשיל ויהי שירו חמשה ואלף: מלכים א ה י"ב ויתר: שהיה קהלה חכם עור למד דעת את העם ואון וחקר תקן משלום הרבה.
7. ויתר: שהיה קהלה חכם עור למד דעת את העם ואון וחקר תקן משלום הרבה.
8. ראשו בתם י"ג קצוצו: חללים שחורו כעבור: שיר השירים ה י"א

הנהגות הב"ח

(א) ר"ח ד"ה ה"ה בני באנא ועינדי:

גליון הש"ס

ח"ס' ר"ח ספני: לא נתנו כ"ר שלא ישתבחו: עין מסוכת מ"י סי' קנ"ג:

הנהגות מהר"ב

רנשבורג
[א] ח"ס' ד"ה ממני ומי וגם כ"ה"מ לא נתנו כ"ר שלא ישתבחו: עין מסוכת מ"י סי' קנ"ג:

הכנורוס. תאניס חסונות הממהרות להמנשל: שאוגדוס. קשרות פתחן ללוך עעליהן שאין נעולות לאחרים. אוגדות לשון אוגדה. ל"ה שנגידות פתחיהן כשרואה דס אומרת לנעלה ויפרוש הימנה: חדשים. דברי סופרים: גם ישנים. דברי תורה: דודי לפני. ושמתמי כל אלה לך לשחק: פעמים פעמים ניסנה. שהיא זו חדשה וזו ישנה: דברי סופרים. חדשים שנחמדשו בכל דור ודור לגדור גדל וסיוג: ויוחר מהמה. לעיל מיניה כתיב דברי חכמים דכרונות אלו דברי תורה שנמסרו למשה על פה שנחלקו בהן חכמי ישראל לאחר שנתמעט הל"ב ושכחו דכתיב כספיה דקרח נתנו מרועיה אחד זה משה וכתיב כתיב ויוחר מהמה בני הזהר ממה שיתן כספיו בכתיב שהוא עיקר בני הזהר באלו שבעל פה שגם הם עיקר אלא לך לא נכחנו שאין קץ לעשות ספרים הרבה בכל אלה: עשה ולא פעשה. יש בהן שאין בהן חיוב מימה אלא דברי סופרים חייבין מימה על טולן דכתיב וק"ה (י) ופורך גדל ישכנו נמש: ולסג הכנס. המלעגי עליהן כיצעהו) כש"ר נידוין: כל הסוגה כ"ה. כל שעה שאלס מחזר בדברי תורה מולא בהן טעם: סגריס. ס"ס מקוס. ל"ה שהיה טוחן גריסיס: ופי' טלויין כתיב. שאין לי אלא מה שאתה יתן ומזמן לי: בילדוס. שהיה יכול לקב"ל טורה ועיני: שלמה סיקן עירובי חליוס. וגזר שלל להוציא מרשות היחיד לרשות היחיד מכיון לעשות סייג והכחקה לאסור תורה שלל יבוא להחיר מרשות הרבים ויחזיק ויחזיק ויחזיק דכתיב ואון וחקר תיקן משלס שעשה אוניס לתורה כאלו כלי שאוחזין אונס: וידיס. נטילה ידיס לעשות סייג לטוריה: כרכיס. מקוס שוקיס הן וישוה גדול ורגל רוכלין וסומרין מלייה שס לפיכך גול וערוה נוהג כ"ה: הסדה. בני (א) נגא ועובדי אדמה ועסקין בתורה מתוך דוחק: סמדר. גדול מפרח קך משנה מפורשט יוחר מן המקרא: הגלו הרמוניס. גדלו כל כ"ה וכ"ה הן גדל כנינומי עיני שומר ש"ס לאנזיס קטיס: משל. טעם: אנגריה כסימי טעמיס. קנע לה מסורת וסומנין ב"ן מניבות המקרא ב"ן כנירסא של משה: ועשה לה אונס. שתיקן עירובין וידיס וגזר על השניות לערוה כדמפרש כינמות (כ"ה). וע"י קך אוחזין ישראל כנימות שנמרחקו מן העבירה כדך שנוח לאחוז ככלי ש"ס לו בית יד משאין לו: שמשיס

הבכורות והדרד (ה) אחד תאנים רעות מאד אשר לא תאכלנה מרוע תאנים הטובות אלו צדיקים גמורים תאנים הרעות אלו רשעים גמורים ושמא תאמר אבד סברס ובטל סיכויס ת"ל יהודאים נתנו ריח אלו ואלו עתידין שיתנו ריח דרש רבא מאי דכתיב יהודאים נתנו ריח אלו בחורי ישראל שלא מעמו טעם השמא יועל פתחוינו כל מגדילן אלו בנות ישראל שמנידות פתחיהן לבעליהן ל"ה שאוגדות פתחיהן לבעליהן חדשים גם ישנים דודי צפנתי לך אמרה כנסת ישראל לפני הקב"ה רבוננו של עולם הרבה גזירות גזרתי על עצמי ויתר ממה שגזרת עלי וקיימתיס א"ל רב חסדא לההוא מדרבנן דהוה קא מסדר אגרתא קמיה מו שמעיה לך ליה אלו מצות קלות ואלו מצות חמורות אלא הלאו מרבירי תורה והללו מרבירי סופרים דרש רבא מאי דכתיב בני הזהר עשות ספרים הרבה וגו' בני הזהר ברבירי ויתר מרבירי תורה שדברי תורה יש בהן עשה ולא תעשה ודברי סופרים כ"ל העובר על דברי סופרים חייב מיתה שמא תאמר אם יש בהן ממש מפני מה לא נכתבו אמר קרא עשות ספרים הרבה אין קץ ויהיג הרבה יגיעת כשר א"ר פאא בריה דרב אחא בר אדא משמיה דרב אחא בר עולא מלמד שכל המלעגי על דברי חכמים ידון בצואה רוחתה מתקפה לה רבא מי כתיב לעג להג כתיב אלא כל ההוגה בהן טועם מעם כשר רבנן מעשה בר"ע שהיה חבוש בבית האסורין והיה ר' יהושע הגרסי משרתו בכל יום ויום היו מכניסין לו מים כמדה יום אחד מצאו שומר בית האסורין אמר לו היום מימך מרובין שמא לחתור בית האסורין אתה צריך שפך חציין ונתן לו חציין כשבא אצל ר"ע אמר לו יהושע אין אתה יודע שזקן אני וחיי תלויין בחיך סח לו כל אותו המאורע אמר לו תן לי מים שאטול ידי אמר לו לשחות אין מגיעין ליטול ידיך מגיעין אמר לו מה אעשה שחייבים עליהן מיתה מוטב אמות מיתה עצמי ולא אעבור על דעת חבירי אמרו לא טעם כלום עד שהביא לו מים ונטל ידיו כששמעו חכמים ברבר אמרו מה בוקנותו כך בילדותו על אחת כמה וכמה ומה בבית האסורין כך שלא בבית האסורין על אחת כמה וכמה אמר רב יהודה אמר שמואל בשעה שתיקן שלמה עירובין ונטילת ידיס יצתה בת קול ואמרה בני אם חכם לבך ישמח לבי גם אני ואומר יחכם בני ושמח לבי ואשיבה חרפי דבר דרש רבא מאי דכתיב לכה דודי נצא הסמדר נלינה בכפריים נשכימה לכרמיים נראה אם פרתה הגפן פתח הסמדר הנצו הרמונים שם אתן את דודי לך לכה דודי נצא השדה אמרה רבש"ע אל תדינני כיושבי כרכים שיש בהן גול וערוה ושבעת שוא בא ואראך תלמידי חכמים שעוסקין בתורה מתוך הדחק נלינה בכפריים אל תקרי בכפריים אלא בכופרים בא ואראך אותם שהשפעת להן טובה והן כפרו כך נשכימה לכרמיים אלו בתי כנסיות ובתי מדרשות נראה אם פרתה הגפן פתח הסמדר אלו בעלי משה הנצו הרמונים אלו בעלי גמרא שם אתן את דודי לך אראך כבודי וגודלי שבה בני ובנותי אמר רב המנונא מאי דכתיב וידבר שלשת אלפים משל ויהי שירו חמשה ואלף מלמד שאמר שלמה על כל דבר ודבר של תורה שלשת אלפים משל על כל דבר ודבר של סופרים חמשה ואלף טעמיס דרש רבא מאי דכתיב ויתר שהיה קהלה חכם עוד לימד דעת את העם ו[א] וחקר תיקן משלום הרבה לימד דעת את העם דאנגריה כסימי טעמיס ואסברה במאי דמי ליה ו[א] וחקר תיקן משלום הרבה אמר עולא אמר רבי אלעזר בתחילה היתה תורה דומה לכפיפה שאין לה אונים עד שבא שלמה ועשה לה אונים קוצותיו תלתלים אמר רב חסדא אמר מר עוקבא מלמד שיש לדרוש על כל קוין וקוין תילי תיליס של הלכות שחורות כעורב כ"מי אתה מוצאן במי שמשיס

מפני מה לא נכתבו. א"י סוגס
ההלכה למשה מסיני * לא
נתנו כדי שלא ישתכחו:
מוטב אמות מיתה עצמי. אף
על גב דכ"ר קמא (ד"ה). אף
אמר ארבעה דברים פטורין במהנה
המיתת ידים וכל שכן במקום סכנה
מתמיר על עצמו היה:
בשעה שתיקן שלמה עירובין
ונטילת ידיס. אף על
גב דמיקן נמי עניות כדלמר כפרק
שני דיבמות (ד"ה כ"ה) הא ללא
חשיב הכל משום דלאו כנת אמת
תיקן ואחר כ"ה קול מיקן ומדכמי
אין וחקר תיקן משלום הרבה
משמע נמי שהרבה תקנת עשה:
לך
חדשים גם ישנים מהו אמר
א"ל ר"ב וכו' תורה פעמים פעמים
מדברי סופרים דרש רבא מאי דכתיב
ספרים הרבה וגו' בני הזהר ברבירי
תורה יש בהן עשה ולא תעשה ודברי
סופרים חייב מיתה שמא תאמר אם
קרא עשות ספרים הרבה אין קץ
דבר אחא בר אדא משמיה דרב אחא
דברי חכמים ידון בצואה רוחתה מתקפה
אלא כל ההוגה בהן טועם מעם כשר
בבית האסורין והיה ר' יהושע הגרסי
לו מים כמדה יום אחד מצאו שומר
מרובין שמא לחתור בית האסורין
כשבא אצל ר"ע אמר לו יהושע אין
לשחות אין מגיעין ליטול ידיך
עליהן מיתה מוטב אמות מיתה
אמרו לא טעם כלום עד שהביא לו
מים ונטל ידיו כששמעו חכמים
ברבר אמרו מה בוקנותו כך בילדותו
אמרו שמואל בשעה שתיקן שלמה
ואמרה בני אם חכם לבך ישמח לבי
גם אני ואומר יחכם בני ושמח לבי
נלינה בכפריים נשכימה לכרמיים
נראה אם פרתה הגפן פתח הסמדר
הנצו הרמונים שם אתן את דודי לך
רבש"ע אל תדינני כיושבי כרכים שיש
בהן גול וערוה ושבעת שוא בא ואראך
תלמידי חכמים שעוסקין בתורה מתוך
הדחק נלינה בכפריים אל תקרי בכפריים
אלא בכופרים בא ואראך אותם שהשפעת
להן טובה והן כפרו כך נשכימה לכרמיים
אלו בתי כנסיות ובתי מדרשות נראה
אם פרתה הגפן פתח הסמדר אלו בעלי
משה הנצו הרמונים אלו בעלי גמרא
שם אתן את דודי לך אראך כבודי וגודלי
שבה בני ובנותי אמר רב המנונא מאי
דכתיב וידבר שלשת אלפים משל על כל
דבר ודבר של סופרים חמשה ואלף
טעמיס דרש רבא מאי דכתיב ויתר שהיה
קהלה חכם עוד לימד דעת את העם
ו[א] וחקר תיקן משלום הרבה לימד דעת
את העם דאנגריה כסימי טעמיס ואסברה
במאי דמי ליה ו[א] וחקר תיקן משלום
הרבה אמר עולא אמר רבי אלעזר בתחילה
היתה תורה דומה לכפיפה שאין לה
אונים עד שבא שלמה ועשה לה אונים
קוצותיו תלתלים אמר רב חסדא אמר מר
עוקבא מלמד שיש לדרוש על כל קוין וקוין
תילי תיליס של הלכות שחורות כעורב
כ"מי אתה מוצאן במי שמשיס

יח א מ"י ס"ה מ"ג
עירובין ה"ג כ סג
פ"ג דרע"ג א'
י"ב ב מ"י ס"ה תלכות
ת"ח ה"ג י"ג טו"ש
י"ד ס"י ד"ו ע"ה כ"א:

מוסף רש"י

רעשה לה אונים. על
קופה לאחוז בהן הקופה
ומשתמחה שלא חסול. ה"ג
ע"י עניות מתרחקין מן
הערוה ויבטחו כ"א.

רבינו הגאון

והתאנים הרעות רשעים
מסורין כ"ר. חרשים (ו"ג)
ישנם דודי צפנתי לך.
הן דברי תורה ודברי
מסופרים. בני תורה עשות
ספרים. פי' היהרה כדברי
סופרים (וה"ן) מרבירי
תורה. שדברי תורה עשה
על תעשה. ודברי סופרים
העובר על דברי חכמים
חייב מיתה. כדלמר אמר
לו ל"ה טרפון כד"י היתה
לחוב בעצמן שבערת על
דברי בית הילל. וכל
המלעגי על דברי חכמים
נידון בעזרה רוחתה ח"ד
מעשה ב"ר עקיב שהיה
חבוש בבית האסורין. ולא
כ"ה ל"ה ל"ה ל"ה ל"ה ל"ה
ואמר מה אעשה והעובר
על דברי חכמים חייב
מיתה. אמר מוטב לי
שאמות מיתה עצמי ואל
אעבור בר דעת חבירי
כ"ר. בשעה שתיקן שלמה
עירובין וגזר חמשה על
הידיים. כדמפרש בתחילת
שבת. יצתה בת קול
ואמרה לו בני (א"ה)
חכם לבך ישמח לבי
גם אני. חכם בני ושפת
לבי ואשיבה חרפי ד"ה.
נשכימה לכרמיים. אלו
(בתן) כניסיות ומקדש.
נראה אם פרתה הגפן.
אילו בעלי מ"ק"א. פתח
הסמדר. אילו בעלי משה.
הנצו הרמונים. אילו בעלי
התלמוד. על כל דבר ודבר
של תורה אמר שלשת
אלפים משל. ועל כל
דבר ודבר של סופרים
חמשה ואלף (חמשה)
א"ל אלפים טעמיס. שאמר
ויהי שירו חמשה ואלף.
קוצותיו תלתלים שחורות
כעורב. כ"מי אתה מוצא
תילי תיליס [שלן] הלכות

א' ח"ל ט"ס ה"ה ו"ג
חמ"ה ו"ל"ף כדלמ"ה למ"ט
גמ'